

צא:

עין משפט
נר מצוה

המוכר את הספינה ברא בתרא

מסורת הש"ס

קב"ה מ"י פ"ה מהל' תלמוד בבלי ט"ז ספ"ג הל"ב ר"כ

רבינו גרשום

שאבד קברינשא. הספן המוהבה: ריש גרונסא. שפסגיה על הרו"ן: משיח. פוסקין לו אתו יוצאין: סוכין. מציאו מחלוך וכו' וכו'. מרית איסר. לקנות זו להס: מריה פיהא מייסין. שרות מערבית מנשבת ומביאה ריח הפת שהוא טוב מאד למרחק העיר ומייחין מתוך ריח טוב מריכה קן נראה בעיני. ויש מפרש מתוך תלות רעבון: מעיילין. משמקין: טליא ועלייא. נער ונערה: דמודי לטון. לעבדי טוכיסי מתרצה להן כמה שאומרים נפיל צדיהון אלא כל דכריהן יסמור: דמפרסין. נותע. שעי' שמתגלה להן לוקחין כל מה שיושעין משלו כדכתיב במחיקה ויראם את [כל] בית נלכחו וגו' (מ"ב ט): ויאש ופרק. דכרי הימים: שפסגיהו כליה. על זילא מאי: מולין. מ"ל ארץ עמאה היא: מאי דכסידי ויקים ואנשי כויבא וגו'. כני יהודה להן קא חשיב וחולל דכרי הימים ואיכא למימר דכל הני דקחשיב משנט יהודה היו מלך האם או מלך האב: זה יהושע. ושמה אמו מיהודה כדכתיב נמי איש יהודים אמו מיהודה (מגילה דף ע"ב): ואנשי כויבא. הכי קאמר מי שהקים שבעה לאנשי כויבא דהיינו יהושע אבל אנשי כויבא לא משנט יהודה הם שהיו כנענים היו שכיבו ביהושע: אלו מחלון וכליון. שהיו משנט יהודה בני אלימלך בן נחמן: שפסגיהו מן הגאולה. שיגאלם הקב"ה מן הרעב כדכתיב כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם סגורים היו שלא יפקד: זו רום המואבים. שנקרלת על שנט יהודה כלומר ניס זילא ממנה:

(מכנינו) קברינשא. המולך את הספינה: ריש גרונסא. שר הממונה על הבורות מי ידלה ממנו היום להסקות שדמיו ומי למחר ושררה קטנה היא. ומדכתיב לך ה' הממלכה והמתנשא יליף לה כלומר על יך המתנשא לכל דבר אפי' לגרונתא לראש הוא על פיך: נועקן יילוך קבולך. ע"י שמועק לקנן הדמים תנל: אבל מעוט ביוקר. שהפרקמטיא ולה מאד יולאין כדמפרש טעמא לקמיה: כסירנא. וטורני: מדליה איסר. לקנות זו להס: מריה פיהא מייסין. שרות מערבית מנשבת ומביאה ריח הפת שהוא טוב מאד למרחק העיר ומייחין מתוך ריח טוב מריכה קן נראה בעיני. ויש מפרש מתוך תלות רעבון: מעיילין. משמקין: טליא ועלייא. נער ונערה: דמודי לטון. לעבדי טוכיסי מתרצה להן כמה שאומרים נפיל צדיהון אלא כל דכריהן יסמור: דמפרסין. נותע. שעי' שמתגלה להן לוקחין כל מה שיושעין משלו כדכתיב במחיקה ויראם את [כל] בית נלכחו וגו' (מ"ב ט): ויאש ופרק. דכרי הימים: שפסגיהו כליה. על זילא מאי: מולין. מ"ל ארץ עמאה היא: מאי דכסידי ויקים ואנשי כויבא וגו'. כני יהודה להן קא חשיב וחולל דכרי הימים ואיכא למימר דכל הני דקחשיב משנט יהודה היו מלך האם או מלך האב: זה יהושע. ושמה אמו מיהודה כדכתיב נמי איש יהודים אמו מיהודה (מגילה דף ע"ב): ואנשי כויבא. הכי קאמר מי שהקים שבעה לאנשי כויבא דהיינו יהושע אבל אנשי כויבא לא משנט יהודה הם שהיו כנענים היו שכיבו ביהושע: אלו מחלון וכליון. שהיו משנט יהודה בני אלימלך בן נחמן: שפסגיהו מן הגאולה. שיגאלם הקב"ה מן הרעב כדכתיב כי פקד ה' את עמו לתת להם לחם סגורים היו שלא יפקד: זו רום המואבים. שנקרלת על שנט יהודה כלומר ניס זילא ממנה:

דכריס הללו. זילאו מחלון וכליון לחייל וע"י כך נראה רוח ונשאת לבועו ונולדו מלכי בית דוד: עסיק יומין אמרן. מלחמו זילאו כדכתיב: שבעה אביס. שלא לשמות יין ולא לבנות נתיב כדכתיב (ברכות לה): לנטיעה. הלך וגדול כדכתיב (דה"א ט"ג) על כסא ה' למלך: שגדו. לעשות סייג למורה: הכי גרסי במלכותו של שלמה בן בנו של בן נכח. כלומר שלמה בן דוד שהוא בנו של ישי שהוא בן עובד נזה: לאמה של מלכות. זילאו ממנה כל המלכים: בלא סלמנטון. דסלמנטון לין מניה לייסן התבואה אלא מרקובה: ריש גרונסא. מולעת המרקוב את התבואה: שדיפא. מתמממת התבואה ואין יכולה להמישן: מלפין לרשע כו'. דהכי קאמר קרא ואלכלתם מן התבואה יסן עד קרוב למוט הקליר ולא עד כולל: שכלה. היינו ע"י רינינא שמרקובה ומלכה אותה: עד שפגא מליה. שמתגשל התבואה ופא ולא יהו צריכין להקדים קליר ולעשות קליות: יסן שרע. היינו שמתמס: הכי גרסי ואלכלתם יסן מלמד שכל המיטין וכו'. דמשמע יסן זילאו ויניחו המדש להמישן: דרכן לייסן. מטה ויין: אין דרכן לייסן. כגון מיני פירות שמרקובין: פ"ל יסן נטון מכל מקום. שנה הכמו דרכן לייסן ימישטו ומקיימו: איך לודיע שנה א"י שפסי' אותן שאין דרכן לייסן ימישטו ומקיימו: שרף נוליא כו'. דהכי משמע ויסן מפני חדש מוליא נעל כדכתיב שלא יהיה לכס מקום להניעו המדש ואע"פ שהיטן טפי מעלי וזילאוהו מפני המדש שהמדש רלוי להמישן טפי מן היסן שכר נמישן: עסיקא. יסן: הרסנא. דגיס קטניס:

הדרן עלך המוכר את הספינה

הנהגות הב"ח

- 1. לך ה' הגדלה הגבורה והתפארת והצדק והחיות כי כל בעשים ומקרי לך ה' והתעלה והתנשא לכל לראש.
- 2. דכרי הימים א כסא יא בועקן יעילך קבולך ואת מלך וישך ותי יתח וקח קבל ויהישה בי יתח ארץ וירש יהו קדש.
- 3. ויש ויאש אלמלך ויש אשתו נקמי איש ועש כני מחלון וכליון אפרתים מבית לחם הנהיג ויאזו שרי מואב יהיו עש.
- 4. ויקים ואנשי כויבא ויאש וישך איש כויבא למואב וישך לחם והדברים עתיקים.
- 5. דכרי הימים א ד כסן קציאוי דוד עבדי בשען קרשי משחוח.
- 6. וכמו דשודר גלות ארצנו המלאכים בעלי לאמר קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך ונמצאת פן הספה בעון הנהיג.
- 7. תנה הוציאת וישבי נטיע הגדה עם המלך במלכותו וישבו עש.
- 8. דכרי הימים א ד כסן ותבא בת שבע אל המלך שלמה לדבר לו על ארצו ויהי המלך לקראתה וישתחו לה וישב על כסאו וישם כתר לאם המלך ותשב לימנה.
- 9. וירעם את השנה השמינה ואכלתו מן התבואה יסן עד השנה התשיעת עד בוא התבואה תאכלו יסן: ויקרא כד כסן ואכלתם יסן נטון היסן מפני תרש תוריא.

מוסף רש"י

והמתנשא לכל לראש. לל הקס להיות לראש הוא מתנשא. כלומר סוף נהג ומתקדו ונבוכת (ח). ריש גרונסא. כו'. הממנה על המלכות שפירות למלכה מים בני להקנות כסן שמיטין וטון. מרית איסר. מלך משתחווית וכו'. הדרן עלך המוכר את הספינה